

НАЦІОНАЛЬНА ІДЕЯ У ТВОРЧОСТІ ОСИПА МАКОВЕЯ (до 150-річчя від дня народження)

І. П. Макаровський

*Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу;
76019, м. Івано-Франківськ вул. Карпатська, 15;
тел. 380 (342)72-71-40; e-mail: history@nung.edu.ua*

У статті висвітлюються зміст та характерні риси національної ідеї в творчості Осипа Маковея.

Ключові слова: *Осип Маковей, національна ідея, народ, держава, література, самостійність, демократизм, гуманізм.*

Плідні думки стосовно питання «Осип Маковей і національна ідея» висловлювали частково О. Засенко, Й. Кріль, Ю. Мельничук, Б. Мельничук, Ф. Погребенник, В. Погребенник, О. Попович, Н. Тихолоз та інші літературознавці. Однак воно поки що не стало предметом спеціального дослідження. В 1992 році в своїй публікації «Національна ідея в українській суспільно-політичній думці кінця ХІХ – поч. ХХ ст. Осип Маковей» ми намагалися зробити в цьому напрямку перший крок, уточнити зміст понять “ідея нації”, “національна ідея”, “націоналізм”, “національна ідеологія” та визначити місце письменника в історії української національно-демократичної думки. Основні положення згаданої публікації знаходять розвиток у новій, пропонованій читачам, статті «Національна ідея у творчості Осипа Маковея», метою якої є спроба з’ясувати характерні риси його національної ідеї у контексті художньої та публіцистичної творчості, насамперед національно-державницьких і літературно-критичних поглядів письменника.

Державотворчі процеси в сучасній Україні актуалізують питання ролі в них національної ідеї. Серед її речників помітне місце посідає український письменник, публіцист, журналіст, вчений та педагог – Осип Маковей (1867-1925).

Аналіз його творчої спадщини засвідчує активність письменника в розробці політичного аспекту національної ідеї як концепту виразу національних інтересів та орієнтира в лабіринтах світової історії. Розглядаючи історію українських визвольних змагань крізь призму національної ідеї, Осип Маковей констатує нестачу певних політичних знань і, відповідно, низький рівень політичної свідомості як еліти, так і народу, що часто призводило до стратегічних і тактичних помилок, а в підсумку – поразок в боротьбі за визволення. Переводячи національну ідею в площину політики, О. Маковей писав: “Політика вимагає так само як і вся народна робота науки і виховання до неї. Отсе нехай тепер

буде нашою задачею, бо лиш тоді розвій народної ідеї буде поступати постійно і не будуть вертатися давні похибки” [13]. Звернімо увагу, що тут йдеться не лише про політичні знання, але і їх використання, що передбачає необхідні високі моральні якості, коли хочете, то і наявність певного типу характеру людини. Інакше не можливо стати успішним суб’єктом політики. Забігаючи вперед, зазначимо, що це не лише його авторські теоретико-ідеологічні міркування, але й одна із основних ідейних підстав практичної педагогічної діяльності визвольного характеру. Актуальність цих застережень Осипа Маковея очевидна, бо українська суспільна свідомість і понині залишається недоукомплектованою не лише філософськими, але й насамперед політичними знаннями. Дисгармонія між етичним і політичним сегментами нашої сукупної національної пам’яті є загрозою для нашого буття. В цьому зв’язку необхідно, щоб сучасна реформа освіти відкрила ширший простір для розвитку її гуманітарної складової, особливо у навчальних закладах технічного спрямування, в яких спостерігається недооцінка наук про суспільство, державу, націю і світову цивілізацію.

Проблема морального виховання була постійно в полі зору Осипа Маковея. Його непокоїло нігілістичне ставлення до неї. ”Тепер дбають головню про виховання розуму, а на виховання серця майже не звертають уваги. Тим часом розум без серця і серце без розуму не має ваги, затроєє життя...” – писав Маковей у своєму автобіографічному оповіданні «Весняні бурі».

Неоднозначне сприйняття ролі національної ідеї та освіти в сучасному українському державотворенні актуалізує кращі здобутки української культури, в тому числі політико-філософське та художнє мислення Осипа Маковея.

Національна ідея була лейтмотивом життя і творчості письменника. Де б не проживав і не бував він, чи то у Львові, Чернівцях, Заліщиках, Одесі, Києві чи в Бережанах, його не покидали думки про національну ідею, прагнення жити і працювати для неї. Важливою щодо цього є поїздка О. Маковея в 1897 році до Києва. Під впливом своїх вражень від побаченого він написав і видав збірку своїх поезій «Подорож до Києва» (1897 р.) Це своєрідна віршована декларація української національної ідеї. Збірка пронизана національним духом, ідеями гуманізму, патріотизму, визволення та державності. Стояв О. Маковей біля Маріїнського палацу і мріяв: “нехай би тут лиш не чужинець сидів, а наш президент України...” (чи не подиву гідне провіщення?..) [15, с. 34].

Кульмінаційна вершина збірки «Подорож до Києва» – алегорія «Воскресення». Дослідник Володимир Погребенник досить вдало і правильно передає її зміст. Використовуючи елементи містерії, урочисто подано тужливу візію: присмерком, під передзвін усіх київських церков Дніпром плине чорне судно з кедровою домовиною, в якій “Україна лежить”. Це – її останній шлях до могили на дні Чорного моря... Бере-

гами ступають зажурені сини її, тяжко зітхають старезні діди, проводять неньку “козацької тіні”. Але от з Києва на пристань вийшов гурт українських дітей. Поклавши з “васильків вінок”, вони заплакали і вирішили офірувати для воскресіння покійної свою кров і життя: “лиш краплю дала їй кождіська дитина, / І мати уже ожила...” [15, с. 46]. Вона сама “піднялася в своїй домовині, / як сонце зійшла між людей”. Чудо, вчинене дітьми, зворушило похоронну процесію. Всіх здивували похоронні дзвони, всі вклонилися Матері-Україні до землі. І пішов по рядах гамір: “Дзвоніть у всі дзвони не на похорони, / а на воскресіння її”. На зміну жалобі урочо залунали знаменні слова: “Нова Україна повстала сьогодні. Іде покоління нове, – / нехай же лунає скрізь слава народна, / нехай Україна живе!” В унісон із ними звучать побажання героя твору «Прощання» Україні над Дніпром: “Нехай тобі цвітом стелеться дорога; / хай доля пишаєсь, як мак в огороді, / і щастя настане у твоїм народі!” [15, с. 46-48; 16, с. 33-34].

В дусі національної ідеї О. Маковей в Бережанах 1908 року бесідував з учнями гімназії про стан та розвиток української літератури, про своє редагування «Літературно-наукового вісника» з Іваном Франком та Михайлом Грушевським. Він образно порівнював редакцію цього вісника з фабрикою, де сировину очищується і переробляється, поки вона не стане придатною для загального вжитку, з вдячністю згадував як учився в Івана Франка “цього складного процесу”, розповідав про загальні вимоги стилю та необхідність вироблення власного індивідуального літературного стилю, зв’язок його зі змістом твору. Застерігаючи учнів від бездумного копіювання стилю різних іноземних письменників в погоні за чимось новим та оригінальним, О. Маковей вказував їм на небезпеку втрати національної самобутності твору, послаблення його ідейно-образного звучання, яке підстерігатиме їх на цьому шляху. Він говорив: “Нам здається, що те, що ми пишемо за їх зразками, щось незвичайно нове та оригінальне. А коли облупити зверху ту запозичену лущайку – побачимо, що всередині майже немає зерна. В усякому разі це зерно крадене з чужого поля. От і від Франка я вчився як треба відрізняти шкаралупу від того, що вона закриває...” [17, с. 138-139].

Письменник висвітлював бережанським гімназістам також проблеми літературної критики. Один з них, відомий згодом письменник, літературознавець, вчений, громадсько-політичний діяч Михайло Рудницький, згадував: “І тут Маковей почав довгий виклад на теми, які і сьогодні хвилюють молодих авторів. І не одне кинуте ним зауваження глибоко запало нам у душу і стало спонукою до дискусій, які тяглися в нашому гуртку, під час перерв між заняттями і на наших прогулянках протягом довгих місяців” [17, с. 139].

Справа в тому, що в бережанській гімназії багато талановитої молоді цікавилось зарубіжною літературою більше, ніж творами західноукраїнських письменників, у творах яких була буцімто відсутня склад-

на психологія і нова форма. В зв'язку з цим О. Маковей акцентував увагу гімназистів на те, що великі “таланти інших країн не повинні затемнювати значення рідних”. Такий підхід письменника не втратив свого методологічного значення, оскільки і сьогодні повторюється рецидив минулих радянських часів, коли життя і творчість багатьох українських національних письменників, у тому числі і О. Маковей, під приводом їх невідповідності міркам, що прикладались до письменників планетарного значення, часто вилучались з об'єктів дисертаційних досліджень та навчальних програм.

Хоча М. Рудницький у своїх спогадах про О. Маковея уникав з відомих причин терміну “національна ідея”, по суті мав її на увазі, коли підкреслював, що письменник надавав великого значення зображенню соціального середовища, в якому вона вкорінювалась і розвивалась, тобто так званої “ходачкової шляхти” з її національною психологією. Важливими є також зауваження О. Маковея стосовно сумніву гімназистів щодо існування в українській літературі кінця ХІХ – початку ХХ ст. справжнього психологічного роману: “Якщо ви під поняттям “психологічний роман” розумієте тільки такі романи, де виступає одиниця, майже зовсім відірвана від середовища, то не знаю, – зазначає О. Маковей, – а чи треба дуже жаліти, що в нас таких романів не буде. Мені самому часто хочеться описати свої особисті враження на таку чи іншу тему, зробити за прикладом Мюссе «Сповідь дитини свого віку». І коли я пригадаю собі, що пише і що хоче писати Чайковський, я втрачаю охоту до психології, завішеної в повітрі. Чайковського цікавлять соціальні процеси в галицькому житті, хоча він і не старається викладати їх. Він цікавиться історією, і коли він захоче написати низку історичних романів, хай би за зразком Сінкевича, то ці романи матимуть величезне значення, бо приневольять наших читачів задуматись над нашим минулим і нашим сучасним...” [17, с. 141]

Глибина думок автора в контексті нашої теми подиву гідна. Адже саме із національної пам'яті, із рефлексій над своєю національною ідентичністю, своїм минулим, сучасним і майбутнім ферментується, як правило, національна ідея. Вона посідала чільне місце в творчості О. Маковея, пронизувала його міркування про націю, її потреби, відносини, ідеали. Письменник виходив з того, що нація – це “люди, що складають один тип, “витворений природним і спільним культурно-історичним розвитком, а не якимись спекулятивними політичними чи ідеологічними комбінаціями. Такому типові властиві: спільна територія, мова, національна самосвідомість, риси психологічного складу, що проявляються в національному характері. Підкреслимо, що письменник виникнення нації не прив'язував ні до капіталізму, ні до держави, як це було прийнято в марксистській ідеології, а сприймав її як певну даність, яка має свої права. При цьому акцент становився на право самовизначення та вільного розвитку кожної зокрема етнічної спільноти:

“Кожна етнографічна одиниця, – писав О. Маковей, – вимагає права на існування власної культури, а також державно-законодавчого забезпечення всіх прав та потреб, перш за все жити і розвиватися по своїй волі” [12]. Отже, тут йдеться про волю етносу до самозбереження з вільного саморозвитку, виражену в його культурі та піднесену державно-законодавчою структурою в ранг закону. Хіба це, окрім певних неточностей, не відображає суть національної ідеї будь-якої нації, а тим більше тої, що прагне волі? Такі думки О. Маковей висловлював часто. Не заперечуючи доцільності теоретичних дефініцій національної ідеї, віддамо належне простоті і точності визначення її письменником – *“жити й розвиватися по своїй волі”*. В такому ключі висловлювалась про неї також Ольга Кобилянська. Її національна ідея – *“бути і розвиватися”*. Звісно, що жодна нація не хоче зникнути, а хоче бути (жити) і розвиватись. Таке визнання універсальності і демократизму української національної ідеї підносить О. Маковей та його однодумців на рівень передової політико-філософської та літературно-естетичної думки. Подібні узагальнення мали особливе значення вони мали напередодні першої світової війни та революційних потрясінь в Росії. Вони залишались також актуальними і в політичному житті Австро-Угорщини того часу та протистояли соціал-демократичній пропаганді “державної ідеї”, іншими словами “національно-культурної автономії” в рамках австрійської держави.

Політичний ідеал О. Маковей не культурно-національна автономія, а міцна демократична держава. “...Стоїмо на тому принципі, – писав він про діалектику культури і державності, – що немає тепер нігде культурного життя, вилученого з державного зв’язку. Кожний народ має потребу в сильній добре впорядкованій державі, але й кожна держава має потребу в просвіченому і прихильному до себе народі”. В політико-філософському мисленні письменника категорії “культура” і “державність” часто виступають парними.

Національна ідея не існувала для О. Маковей у відриві від соціально-економічних інтересів широких народних мас. Звідси стають зрозумілі його виступи проти спроб москвофілів та народовців підмінити проблему соціального визволення питаннями розвитку національної культури: “Ми вже знаємо, – писав він, – що ми русини (українці. – І.М.), і національної програми нам мало” [8]. Отож письменник закликає українську патріотичну інтелігенцію не обмежуватись у пошуках оптимальних шляхів розвитку України українською старовиною, а вдаватись до аналізу сучасних реальних обставин. При цьому потрібно уникати ідеалізації народних мас, бо в минулому вони “дійсно руйнували суспільно-політичний лад, який розходився з народними ідеалами справедливості і добра, але на його місце народні маси ніколи не вміли збудувати такий устрій, який їм відповідав би” [10]. А тому письменник невтомно просвічував народ, щоб він був спроможним побудувати для

себе нову Україну.. Відкидаючи ворожі інсинуації проти себе, він з обуренням писав: "... Волен я писати про потреби життя України-Руси, як вольни писати москвофіли про потребу її смерті". На основі аналізу ідеології і діяльності москвофільської політичної течії на західноукраїнських землях О. Маковей зробив правильний висновок про те, що вона ворожа як українському, так і російському народові, а її ідеалом є "настоящий російський деспотизм і централізм" [7, с. 447].

Ідея самостійної української державності, згідно з переконаннями О. Маковей, не суперечить національним інтересам інших народів. Навпаки, вона передбачає реалізацію цих інтересів. У цьому зв'язку його висловлювання на користь дружніх відносин і співробітництва не тільки з російським, але й з німецьким, єврейським, польським, румунським та іншими народами не втрачають своєї актуальності.

На завершення зазначимо, що О. Маковей як публіцист і громадсько-культурний діяч ставив на перше місце не форму, а зміст української державності та напрям діяльності її органів. У 1917 році, на самих початках державотворення, як і пізніше, його дуже непокоїло, і не безпідставно те, що "в українців ще далеко до того, щоб розуміти порядок і дисципліну", що в Центральній Раді "багато нерозуму, пустого балакання", замість рішучих дійхибний принцип "соціалізації" землі. Незрівняно слабшим, національно не укоріненим виявилось, на його думку, міністерство, яке утворив гетьман П. Скоропадський: "Воно є московсько-польсько-єврейське, а поміч німецька. Підпори в самій суспільності немає" [14]. Слушними виявилися і критичні думки письменника про політику більшовицьких лідерів. "Не лише дідичі, — писав 6 травня 1918 року Осип Маковей в листі до дружини, — але й хлопи не хотіли віддавати того, що називається їх власністю. /.../ Мужик не признає державної власності. Нема у нас розуміння для поступенного (еволуційного. — І.М) розвитку, тільки думають, що після соціалістичних засад можна відразу світ перевернути. І се мститься. А результат: замість волі — диктатура. Се ще з кілька літ потягнеться, за ким наладиться життя!" [14, 6.V.1918 р.] О. Маковей неодноразово повторював, що "загальна хиба провідників-українців — се їх доктринерство і ревунство".

Ще за довго до трагічних уроків української національно-демократичної революції 1917-1920-х років Осип Маковей раз по раз наголошував на потребі формування і виховання української політичної еліти — тієї "верстви нашої суспільності, в руки якої зложено дальший розвій і долю народу". Ця еліта має "велику задачу і роботу перед собою; вона відповідає перед історією за всяку свою недбалість, вона приготує будучність всім своїм наслідникам; вона нарешті і сама собі улекшує життя, дбаючи про кращі обставини в краю" [13].

Така еліта, згідно О. Маковеем, рекрутується з української інтелігенції, насамперед учительства, на той час найбільш освіченої і найбільш упослідженої її частини. Вона надає теоретичного виразу українській національній ідеї і бореться за її реалізацію. Він неодноразово

підкреслював, що без монолітно згуртованої еліти не може бути консолідованої нації. Проблема національної консолідації посідає помітне місце в його політичному мисленні та суспільній діяльності. Цікавими в цьому плані є його сатиричні штрихи до групового політичного портрету названих поіменно українських послів (депутатів) австрійського парламенту, в якому вони відзначались своїм популізмом і взаємопооборюванням. Так депутатам Барвінському і Каратницькому притаманна була віра в можливість одностойності українців у парламентській боротьбі, натомість Тинячкевич, Охримович і Вахнянин вносили розбрат і безлад в середовище українських парламентаріїв, а Мандичевський, Окуневський і Виницький, всупереч етиці депутатської діяльності, вели себе як “парламентарні дикуни”, не кажучи вже про Ярославича і Требельського, що самі себе поборювали [11].

Щось подібне спостерігаємо і в середовищі українських депутатів нинішньої Верховної Ради України. Як сьогоднішня сприймається промова посла (депутата) перед виборцями: “Дай нам Боже, щастя і здоров’я, а що вам бракує, то собі купить”, або рядки про псевдопатріотів, які боронять язиком народне добро, а дбають про власну вигоду [6, с. 153].

Осип Маковей обґрунтовував думку про те, що національна ідея завжди в опозиції до завойовника, який прагне знищити її. Вона не сумісна з його ідеологією. Між ними не може бути мирного співіснування. Подібні думки він висловлював не лише в своїх публіцистичних, але і художніх творах. Для підтвердження цього згадаймо хоча б образ Пілата з його поеми «Терновий вінок». Проникливе трактування ідейного спрямування образу Пілата дає літературознавець В.І. Антофійчук: “...як завойовник, Пілат не здатний зрозуміти суті вчення Христа, тому засуджує свого ідейного супротивника до страти”. Як представник влади, що тримається на насильстві, римський намісник незмінно залишається вірним єдиному принципіві: “Не заведеш ладу без кар”. Водночас він не може збагнути і життєвих проблем корінного населення, бо він – чужинець. Свою місію Пілат вбачає тільки в тому, щоби в завойованому краю утверджувати культуру і спосіб життя Риму, але він не розуміє, що для їх розвитку тут нема ґрунту” [1, с. 61].

Підкреслимо, що О. Маковей демонструє в образі Христа-Спасителя свою відданість ідеям гуманізму, яким просякнута власне його національна ідея. Письменник зобразив Ісуса Христа як земну людину, що в своїй любові до людей не знав ні зради, ні облуди”. Він, великий чоловіколюбець, сумирно навчав, любив усіх, як рідних, / і бажав усім добра і мира,/ бачити хотів людей свободних,/ не невольних, не бідних” – і за це його увінчали терновим вінком – скарали на Голгофі [6, т. 1, с. 254].

Національна ідея О. Маковея була в опозиції як до австро-угорської, так і російської монархії, закони яких нехтували корінні інтереси українського народу, мали декларативний, популістський харак-

тер: “По Конституції все тобі належиться, але коли ти цього не виде-реш, то добровільно тобі не дадуть нічого”, – стверджував письменник. Це ж бо про Основний закон Австро-Угорської монархії, а ось про російських панів-законодавців, що “сидять над Невою”, “місяцями раду радять/ над правами, що не вадять, / що не вадять з них нікому,/ все лишають по старому” [6, т. 1, с. 216], тобто старі суспільні відносини панування і гноблення одних іншими. Така ж його думка висловлена в іншому місці іншими словами: “...(австрійська Конституція. – І.М.), така хитра видумка, що прививає тобі право до всего, але ти се право мусиш собі здобути” (Маковей О. Враження з Києва [стаття.] – Буковина, 1904, 30 грудня (12 січня 1905 р.).

Отже, О. Маковей близький нам тим, що збагачував українську культуру, невтомно працював над розвитком національної самосвідомості українського народу, шукав для нього дорогу до самостійного облаштування життя. Він на основі аналізу фактів та явищ сучасного йому суспільного життя, здобутків європейської політико-філософської, а також літературно-естетичної думки розвивав і популяризував, слідом за І. Франком українську національну ідею, що відображала прагнення народу до самозбереження, саморозвитку, самовизначення у формі української самостійної, соціальної і національної держави, самодостатності та співробітництва з іншими народами на принципах рівності, взаємовигоди і взаємоповаги. Національним ідеям О. Маковея притаманні універсалізм, демократизм та гуманізм.

Література

1. Антофійчук В. Особливості переосмислення традиційних сюжетів та образів в поезії Осипа Маковея / В. Антофійчук // Спадщина Осипа Маковея в контексті української ідеї; матеріали наук. конф., присвяченої 125 річчю від дня народження О. Маковея. – Івано-Франківськ, 1992. – С. 60-61.
2. Маковей О. Фейлетон [Зів’яле листя] / О. Маковей // Зоря. – 1894. – №20.
2. Гнатюк М. Осип Маковей. – письменник, редактор, літературознавець / М. Гнатюк // Дивослово. – 2013. – №3. – С. 51-55.
3. Засенко О. Осип Маковей: життя і творчість / О. Засенко. – К.: Дніпро, 1968.
4. Іван Франко та Осип Маковей: *semper magister et semper liro*: до 150-и річчя від дня народж. І. Франка та 140 річчя від дня народж. О. Маковея / НАН України; упоряд. Н. Тихолоз. – Л.: [Б.В], 2007. – 170 с.
5. Макаровський І. Національна ідея в українській сусільно-політичній думці кінця XIX-поч. XX ст. Осип Маковей / І. Макаровський // Спадщина Осипа Маковея у контексті української ідеї. Матеріали наукової конференції, присвяченої 125-ти річчю від дня народження Осипа Маковея. – Івано-Франківськ, 1992. – С.3-21.
6. Маковей О.С. Твори: В 2 Т. – К.: Дніпро, 1990. – Т.1.: поетичні твори.

- Повісті / авт. передм. Ф.П. Погребенник; упоряд. та авт. приміт. О.Я. Мишанич. – 719 с; Т.2; Художня проза. – 537 с.
7. Маковей О. Фейлетон [Зівяле листя] / О. Маковей // Зоря. – 1894. – №20. – С. 446-447.
  8. Маковей О. Домашні справи [Передова стаття] / О. Маковей. – Буковина, 1896. – 15(27) листопада.
  9. Маковей О. Записки читателя / О. Маковей // Буковина. – 1897. – 4(16) січня.
  10. Маковей О. Любить чи не любить. (Громи на др. І. Франка) / О. Маковей // Буковина. – 1897. – № 3(15), 4(16) травня.
  11. Маковей О. Фальшиве пророцтво / О. Маковей // Буковина. – 1897. – 9(21) березня.
  12. Маковей О. Res Ruthenical / О. Маковей // Буковина. – 1897 – 16 жовтня.
  13. Маковей О. 60 років політики / О. Маковей // Буковина. – 1909. – 31 березня.
  14. Маковей О. Ользі Маковей / О. Маковей. – 1918. – Листи // ЛНБ НАН України, відділ рукоп. ф. 66.
  15. Маковей О. Подорож до Києва [Поезії] / О. Маковей; авт. передм. Ф. П. Погренбенник. – К.: Вид-во "Бібліотека українця", 1998. – 50 с. / Перевидання з нагоди століття першої публікації.
  16. Погребенник В. Провісник самостійності й злуки (образ України в ліриці Осипа Маковея) / В. Погребенник // Слово і час. – 1997. – №8. – С.30-36.
  17. Рудницький М. Осип Маковей / М. Рудницький // Письменники зблизька (Спогади). – Львів.: Кн.-журн. Вид-во, 1958. – С. 137-156.
  18. Черемшинська Р. Талановитий новеліст і поет / Р. Черемшинська // Літературна Україна. – 2017. – №34 (57-15, 31 серпня). – С. 11.
  19. Шпак В. “Розправа” з міфом про другорядність / В. Шпак // Урядовий Кур’єр. – 2017. – 19 серпня.

*Стаття надійшла до редакційної колегії 20.09.2017 р.
Рекомендовано до друку д.ф.н., професором Голодом Р. Б.*

OSYP MAKOVEJ'S NATIONAL IDEA (DEDICATED TO 159 YEARS SINCE BIRTHDAY)

I. P. Makarovskij

*Oil and Gas Ivano-Frankivsk National Technical University;
76019, Ivano-Frankivsk, Carpatska str., 15*

The article deals with the content and characteristic features of writer Osyp Makovej's activity.

Key words: *Osyp Makovej, national idea, state literature, democracy, independency.*